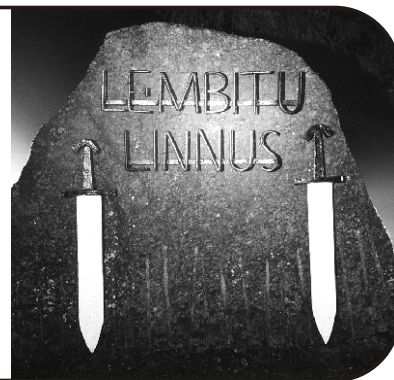

Suure-Jaani linna,
Suure-Jaani valla
ja
Olustvere valla
ajaleht

Nr. 9 (30)
September 2002

LEOLE

SEPTEMBER Anno Domini 2002

Esimene september. Teadmistepäev. Uut kooliaastat alustab enamus õppeasutusi, varsti lisanduvad huviringid, mis ju samuti silmaringi laiendavad või oskusi lihvida aitavad. Suvest hakkab pikkamööda jääma vaid ilus mälestus.

Esimene september on alguste aeg. Kes alustab esmakordselt kooliteed, kes läheb uude kooli, kes kõrgkooli, kes alustab aga oma iseseisvat õpetajateed. Väike elevus on sel päeval pea kõigi hinges, ka siis, kui see päev toob meelde vaid kaugeid mälestusi.

Käima ei õpita ilma kukkumata ja mõtlevaks vabaks inimeseks ei saa töö ja pingutuseta. Aga kui kord kukkumised kukutud ja samm kindel, nii et juba joosta ja hüpatagi võib milline vabadus ja rõõm. Kukkumiste valu ununeb kiiresti. Andku see edukalt lõppenud kogemus - üks esimesi inimese elus - kõigile jõudu endale järjest kõrgemaid eesmärke seada ja neid saavutada.

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Suvised reisipäeviku mõtteid

Võib pöörast rõõmu anda
nii lihtne pajuurb

...
Võib põgusaimgi suudlus
päev otsa kesta suul.

(L.Promet)

Kui meie väike reisiseltskond Hüpasaarde jõudis, oli meil kindel arvamine, et see nädalapäev, mis on vaba ja millele järgneval päeval tuleb tööle minna, on pühapäev. Selle teadmisega siis Mart Saare muuseumi poole sammusimegi. Koer hakkas haukuma ja peremees tuli trepile. Ta seletas lahkelt, et oli õnneks just toidukraami varumast tagasi jõudnud ja teeb kohe ukse lahti. Alles õuemurul sissesaamist oodates tabas meid "selguse hetk": lisaks riigipühale on tegemist nädalapäevaga, mil muuseum ametlikult suletud. Seda suurem oli meie rõõm lahkest vastuvõtust.

Kohalikust maakonnalehest olime hiljuti lugenud muuseumi halva seisuga kohta. See, mis silmale näha, jättis aga hea ja eheda mulje. Just sellises euroremondita majas elasid ja "löid" meie mitte kauge mineviku suurkujud. Saime jutule ka siinse peremehe Kalle Jaanistega. Muuseumi "hingeks" hakkas ta pisut nagu häda pärast - eelnev töö oli n.ö ära kadunud - aga praegu peaksid küll kõik asjaosalised rõõmsad olema: noor elu- ja

Sürgavere raamatukogu kolis uude ruumi

26. augustil oli Sürgaveres liikumas tavalisest rohkem võõraid. Toimus vastvalminud raamatukogu pidulik avamine. Siiani töötati ruumis, mille asukoht oli küll soodne, kuid kus põrandapinda vaid 36 m². Nüüd on umbes 10000 raamatuga kogu käsutuses 138 m² suurune avar kena ruum. Raamatukogu paikneb samas hoones varem valminud spordikompleksiga. Osa hoonest ootab aga endiselt väljahitamisest. Et maja projekteerimise ajal olid pisut teised plaanid, seda võib märgata ruumi

siis se kuju nd us es. Raamatuid-ajakirju-ajalehti on võimalik kaasa laenutada ja koha peal lugeda.

Raamatukogu juhataja Anu Ojamäe oli vastvalminud rõõmsavärviliste ruumide üle õnnelik. Ta

lisis, et samasse tuleb ka nelja arvutitöökohaga Avalik Internetipunkt. Juhataja sõnul oli aga eelmiselgi kohal oma eelis: väga toredad ja abivalmid naabrid.

Vallaarendus-majandusnõuniku Märt Perve sõnul läks raamatukogu ehitus maksma üks miljon krooni. Projekteeris Sven Reiss ja ehitas E.R.O. EHITUS OÜ. Märt Perve märkis, et vald jäi tööga rahule.

Järgmisel päevalgi jagus uutesse ruumidesse uudistajaid-külastajaid: alates emaga kaasas olnud pisipõnnist kuni 97-aastase memmeni. Kui teilgi tekkis huvi, siis esialgu oodatakse külastajaid vaid teisipäeviti kell 10 - 17. Pärast raamatukogu juhataja puhkuselt naasmist aga esmaspäevast reedeni kell 10 - 17.

Õnnelikke ja tegutsemist täis päevi edaspidiseks!

FOTOD: Jaanus Siim

tegutsemisjõuline mees sellises kõrvalises üksikus paigas toimetamas ja elamas. Suvel, siis jah ihkaks siia metsade rüppe ilmselt nii mõnigi, aga suvele järgneb kunagi ka talv. Lühikesed päevad, pikad öhtud ja pimedad ööd on praegusegi asuka muusikale lähemale toonud. Polegi vist ime, et majas, kus seismas orel ja klaver, hing muusikast tuge otsib ja sõrmed öhtutunnil klahvidele satuvad. Tegija rõõm tegemisest - tihti pakub see suurema elamuse kui lihvitud kuid emotsioonitu esitus. Nii siingi. Kalle Jaaniste ise rõõmustas selle üle, et Suure-Jaani vald tegi kevadel muuseumi juurde toova tee korda. Hüpasaarde - muuseumi ja laud-

teele - pääsemisega hetkel enam probleeme ei ole.

Rabasse viiva laudtee poole sammudes tuli veel jutuks, et hiljuti oli üks Viljandi pruutpaar koos pulmaseltskonnaga rabas käinud. Muuseumi peremees ei teadnud aga selgitada, kas käidi sohu poissmehepõlve patte või neiupõlve nime uputamas või võeti retk mõne muu sihiga ette. Võib-olla sündis sellel augustipäeval aga uus traditsioon?

Raba ise oli peaaegu kõrbeks muutunud. Tundus, et laudteed poleks vajagi, mine üle raba kuhu hing ihkab. Rabalauka vesi oli aga endiselt siidine ja jahutas pisutki üle kuumenema kippuvat ihu.

Kui taas autosse istusime, tundusime kõik end vist muinas-

jutuliselt, sest soovisime nagu ühest suust: saatku sooema mõni oma kenadest metsalidjast tütardest siinsele muuseumivalvurile talveõhtute üksinduse peletamiseks seltsiks! See tundus olevat ainuke, millest siin puudus. Septembri algul tähistatakse kuuldavasti Hüpasaades laulupäevaga Mart Saare 120. sünniaastapäeva. Kõigile meeldiv võimalus taas- või esmakohatumiseks muuseumi ja rabaga.

Rõõmus reisiseltskond
Tartust ja Viljandist

Mart Saare muuseum on avatud
K-P 10-17
Telefon (043) 57 141

SUVEMÄLESTUSED

Mina ja laulupidu

28. - 30. juunil oli Tallinna linn täis noorte laulu ja tantsu. IX Noorte Laulu- ja tantsupidu viisid pealinna ka Suure-Jaani mudilaskoori, lastekoori ja puhkpilli-orkestri ning neid, kes kaasategevad Viljandimaa Noorte Naiste Kooris. Viimaste hulgas sõitsin elu esimesele laulupeole minagi ning saadud emotsioone ei taha ma ainult enadale hoida.

Proovipäevad olid pikad ja väsitavad, kuid kõike seda olime me enne ärasõitu kuulnud ning mingeid üllatusi see ei tekitanud. Seda enam, et majutuskohas oli võimalus end korralikult pesta ja kõhu sai pakutavast täiesti täis. Ajalehtedest loetu tegi sõnatuks, sest mingit nurinat kohapeal küll kuulda ei olnud. Korraldajad olid palju vaeva näinud ja kõik oli väga täpselt paigas.

Minu jaoks oli veidi üllatav laulupeo repertuaar, sest vanu häid Mattiiseni laule ei kõlanud kuigi palju, kuid see eest oli kaks Andrew Lloyd Webber'i inglise keelset laulu leidnud koha laulukaare all. Muidugi on tore, et meie rahvapidu tunnistatakse ka mujal maailmas ja sellele tarvis ekstra laule kirjutatakse, kuid minu

arvates on laulupidu Eesti rahva tähtsaim kultuuri sündmus. Ning nii nagu laulupidu algad Mihkel Lüdigu "Koiduga" ja lõpeb kauaaegse lauluisa Gustav Ernesaksa "Mu Isamaa on minu arm" nii võiks nende kahe vahelegi mahtuda vaid emakeelsed lood ja laulud.

Üldiselt arvan, et võin oma esimest laulupidu lugeda üheks oma elu kõige emotsionaalsemaks kogemuseks, sest laulud nagu "Ei ole ükski ükski maa", "Kodulaul" ja "Ilus maa" ei saa kedagi külmaks jätta ja kui aus olla siis pisaraid oli ka raske tagasi hoida. Südant soojendav oli ka meeskooride kava, kus kõlanud "Emale", "Leib jahtub" ja "Kuninganna" panid iga tüdruku südame kiiremlt põksuma. Tegelikult oli iga laul omamoodi tore, kaasakiskuv ning meelde jääv mälestus pikaks ajaks.

Laulupeo üldjuht Hirvo Surva ütles, et ei oleks laulu ilma lauluõpetajateta, seepärast arvan, et kümned noored ühineva minu tänusõnadega. Aitäh, Age Einulo, Riina Mankin, Rein Vendla ja Külli Salumäe, tehtud töö ja nähtud vaeva eest!

Laulukaare all laulis
Eneli Raid

Maakaitsepäev

Eelmistel aastatel said huvilised Kaitseliidu, politsei ja päästeteenistuse tehnikat ja meeste oskusi näha ning sõdurisuppi maitsta Viljandis. Sel suvel korraldati maakonna Maa-

kaitsepäev aga Suure-Jaanis. Masinate, relvade jm huvilisi ja uudistajaid jätkus siingi, kuigi eelinformatsioon toimuva kohta oli üsna napp ja pisut hilinenud. Õigeaegse ja piisava teavitamise korral oleks uudistajaid kindlasti rohkem kogunenud.

Olgu mees väike või suur, relvade juures on tal ikka midagi uurida ja uudistada.

Tormis'e kontsert Olustvere lossis

Erakordse elamuse osaliseks said 1. augustil Olustvere lossi kogunenud rohkem kui 30 inimest Olustverest, Suure-Jaanist, Viljandist ning võib-olla mujaltki.

Elsassis elav eesti päritolu Cornelius-Igor Uibo ja Francois Pepos lugesid prantsuskeelseid luuletusi ning keskaegse muusika ansambel Tormis esitas XIII-XVI sajandi muusikat Hispaaniast, Itaaliast ja Prantsusmaalt, aga ka pärimusviise Norrast ja Eestist. Ansambel on oma nime saanud pereisa kodumaaigatsusest ja Veljo

Tormise auks. Laulavad-mängivad Kalevi Uibo, Ilmar-Marti Uibo ja Nathaniel Colas. Kaks esimest on Cornelius Uibo pojad. Cornelius Uibo on elukutselt ajakirjanik, kuid tegutsenud oma kodulinnas ka teatri ja muusika vallas.

Et enamus kuulajaid eeldatavasti prantsuse keelt ei osanud, aga härra Uibo rääkis üllatavalt soravat eesti keelt, siis luges ta luuletuste tõlked kuulajatele ka eesti keeles ette. Luuletused rääkisid armastusest, õieti küll erinevatest armastustest, karmist elust, sõjast ja pidudest. Autoritest meile vast kõige tuntum XV sajandil elanud Francois Villon.

Ilus elamus, mis jääb kauaks meelde.

Järvepidu

Järjekordne Suure-Jaani Järvepidu on teoks saanud. Nii on see olnud juba 42 korda. Oleks tegemist inimesega, võiksime öelda, et ta on jõudnud parima mehe künnisele. Mida aga ürituse puhul sellisest "east" arvata? Eestis on pika ajaloo ettevõtmisi: peeti ju esimene üldlaulupidu aastal 1869. Samas annab aga Järvepeole võrdväärset kõrvale otsida: juba mitu põlve suurejanikaid võivad igal aastal kindlad olla, et augustikuu esimesel nädalavahetusel "ta" toimub. Üht-teist on küll aja jooksul muutunud, aga pidu ise on jäänud. Vanemate inimeste peomeenutustest kostab läbi põhiliselt "puhkpill ja murukeegel". Viimane on asendunud uute

võistlustega, aga Suure-Jaani puhkpill ja Big-bänd olid ka sel aastal kohal.

Tänavu alustati traditsiooniliselt ümber järve jooksudega. Kui eelmisel aastal otsiti järvele näkki ja tehti võidu plakateid, siis sel korral said soovijad osaleda laevamudelite võistlusel "Igale järvele oma laev". Kõik mudelid lasti vee peal püsimise kontrolliks järvele. Mitmete esinejate, loterii, puhvete ja tantsuga pidu, mis kestis päikese tõusuni, juhtis sel korral Samuel Columb. Keskööl oli viimastel aegadel populaarseks saanud ilutulestik, mille muudab Suure-Jaanis eriti kauniks järve peegeldus. See traditsioon sai alguse 1996. aastal.

Tegijatele jaksu, et sada täis saaks ja rohkemgi veel!

Suure-Jaani kultuurimaja teistest tegemistest ja plaanidest saab täpselt lugeda järgmisest Leolest.

Mõned nädalad tagasi võis Olustvere kandis märgata kuulutusi, mis kutsusid rahvast 25. augustil **jaanitulele**. Tõesti-tõesti, tegemist ei ole trükiveega - just jaanitulele. Olgu sündmuse toimu-

mise kinnituseks ka juuresolev foto. Nii hilist ajastust ei saa siiski sobivate soojade ilmade süüks panna, tegemist oli filmimaailma "imega". Külarahvas ja külalised said aga toreda paljude esinejatega peo.

Tire talu keelelaager

algus lk 5

sest keskkooli lõpetamine seisab varsti ees ning edasiõppimiseks on kindlasti vaja oma teadmisi täiendada. Nõnda algaski kaks nädalat kestev laagrielu, kus Tire talu pere-liikmetel tuli olla nii projekti-juhi, õpetaja, kasvataja, koka, huvijuhi, tugipilase, raamatupidaja, varustaja, reisijuhi kui muudes rollides. Aeg oli meile pingeline, kuid selle korvas noorte rahulolu praktilisel kõige mis toimus. Selge oli ka see, et nad tulevad hoopis teisest kultuurikeskkonnast ja linnast. Paljud neist polnud maaeluga kokku puutunud ning nende vaba aeg oli kulunud sageli vaid jalutuskäikudele sõpradega linnatännavail. Probleeme oli öörahuga. Väideti, et ükskõik kui kaua me üleväl oleme, tõuseme õigel ajal. Nii kestis see vaid mõned päevad, sest kogu päeva kestel tegutseda, viibida värskes õhus, see nõudis rohkem uneaega. Noortel polnud aimugi, mis tähendab käia küla ainukeses ostukeskuses - kauplusbussis - ja sedagi vaid kord nädalas, sõita veoautokastis ujuma või rabajärve imetlema. Oluline ongi integreerumisel elamine tõeliselt eestimaises keskkonnas - kuulata ainult eesti keelt, lugeda ja vaadata eestikeelset meediat, suhelda eesti noortega nende keeles, elada perega - samas rütmis, süüa nendele harjumuspäraseid toite, osaleda vabatahtlikegevustes, võimalusel nautida Eesti kultuurisündmusi, teha ühiseid väljasõite jne. Seetõttu on tulemuslikumad maa-peredes ja -laagrites läbiviidavad keeleõppe projektid.

Juulikuu pingelised päevad said mööda ja projektile "Tire talu keelelaager" on joon alla tõmmatud. Viimasel päeval täitsid noored ankeedi, kus vastasid mitmetele küsimustele nii laagriprogrammi, keeleõppe, toitlustamise kui elamis tingimuste kohta. Lisaks kõigele muule peeti ka laagripäevikut, kuhu jäid märkmed õppetööst, matkast Rukkissaadu tallu imetlemaks Voldemar Luhti käetööd, väljasõitudest Heimtalisse, Viljandisse, Kurgjale, Pärnusse, Olustvere parigepole, Parika rappa, diskost külaplat-sil, lõkkeõhtutest. Lisan mõningaid arvamusid ja väljavõtteid mis meeldis, mis ei meeldinud, mida peetakse oluliseks:

Masha: Olen kuusteist aastat vana. Vabal ajal meeldib mulle kuulata muusikat, jalutada, arvatiga töötada. Ma armastan suve, kui on soe ilm. Ma vihkan istuda kodus ja vaadata telerit. Laagri kohta sain teada sõbrannalt. Ma tuln tutvuma uute inimestega ja puhkama. Ma olen rahul laagriprogrammiga. Eriti meeldisid mulle reisid Viljandisse ja Pärnu. Üldse ei meeldinud töötada ja riisipuder kiskelliga. Mulle meeldivad ausad, kaastundlikud, õiglased ja lahked inimesed. Ma tahan sõita siia järgmisel suvel.

Kristina: Ma olen 16-aastane. Mul on ema, isa ja õde. Meil on koduloomad koer ja kass. Minu lemmiktunnid on matemaatika ja inglise keel, mind huvitavad ujumine, joonistamine ja jalutamine. Keelelaagri kohta sain teada isalt. Siin on kõik hästi. Ma meeldisid reisid ja üldse ei meeldinud äratus hommikul. Kõige enam hindan ma ausaid inimesi.

Jevgeni: Ma huvitun muusi-

kast ja spordist ning mängin ise bändis. Minu peres on ema, isa ja õde. Laagrisse kutsus mind sõber. Tahtsin keelepraktikat. Juunikuu möödus linnapargis ja oli nii igav. Siin meeldis mulle kõik ja ma ei taha siit ära sõita. Ainult ujuda sai vähe. Siin sain ma veoauto kasti sõita, mida isa mul varem pole lubanud teha. Kodus ma sõin väga vähe, sest vanemad olid töö ja ise ei viitsinud süüa teha. Siin me sööme nii palju ja ma mõtlen, et lähen veel paksuks. Järgmisel suvel tahaksin siia uuesti sõita.

Ka Leena, Ljuda, Ilja, Jaana, Kätlin, Jevgenia ja Sonja olid rahul, sest siin on kaunis loodus ja nad said tutvuda kohalike noortega. Põhiline, mis ei meeldinud, oli töötamine (näiteks puude riita ladumine), sest tuldi lihtsalt puhkama.

Minule kui õpetajale oli see huvitav kogemus, sest mind ei piiranud programmid ja kavad, vaid ma võisin need ise koostada lähtudes oludest, keskkonnast, võimalustest. Palju jäi tegemata ja katsetamata - aeg sai ümber. Praegu ei ole me veel otsustanud, kas järgmisel kevadel ka projekti kirjutame. Talu- ja perelaagride pole just palju ette võetud. Ilmselt seetõttu, et periood on pingeline ja saadud tasu ei kaalu seda üles, sest omaosalus on projektis väga suur. Pigem on see missioonitunne, mis inimesi seda ette võtma ajendab. Kaalume meiega, perekond Muikk Tire talust, kas jätkata. Iga kogemus on midagi väärt ja oluline on just see, et noored rahule jäid.

Keelelaagri õpetaja
Urve Muikk

AS Kesk-Eesti Arenduskeskuse KEA Erakool
(koolitusluba nr 1440 HM/09.05.01)

2002. öa KOOLITUSKALENDER

Kursus/sihtgrupp	Maht	Orinteeruv algus
Täienduskoolituskursused:		
Põhikooli klassijuhatajad	80h	22.10.2002
Lasteaiaõpetajate abid	80h	11.10.2002
Raamatupidajate ametialase pädevuse tõstmine I	48h	16.09.2002
" II	48h	05.11.2002
Toidukäitlemisettevõtete enesekontroll ja riiklik tunnistamine	8h	14.09.2002 ja 23.11.2002
Toiduhügieenikoolitus	8h	13.09.2002 ja 09.11.2002
Töökeskonnavolinike ja -nõukogu liikmete väljaõppekursus	24h	25.09.2002 ja 26.22.2002
Keeltkursused:		
Inglise keel alg I	60h	23.09.2002
Inglise keel kesk I	60h	18.11.2002
Soome keel alg I	40h	24.09.2002
Vene keel alg I	60h	24.09.2002
Vene keele meeldetuletus	60h	25.09.2002
Inglise keele eelkursus	40h	01.10.2002
* Tasemete testimine 10.09.2002 kell 16-18		
* Kursuse käivitamine sõltub registreerunute hulgast		
Arvutikursused:		
Algajatele	50h	23.09.2002
Edasijõudnutele MS Excel	25h	23.09.2002
Projektijuhtimine MS Project baasil	20h	25.11.2002
Kommunikatsioonivahendid ja elektroniline dokumendihaldus	25h	11.11.2002
* Võimalus sooritada AO-eksameid		
Ümberõppekursused:		
Klienditeenindaja	52p	09.09.2002
Raamatupidamine spetsiaal-tarkvaraga HansaRaama	25p	16.09.2002
Müügiesindaja	37p	24.10.2002
Ettevõtluse ja äriplaani koostamise alused	15p	07.10.2002
Väikeettevõtja	35p	november 2002
* Kaasaegsed õppekavad		* Jaotusmaterjalid
* Kompetentsed lektorid		* Kohvipausid
* Registreerimine alanud		Võimalik rentida ruume
TEAVE JA REGISTREERIMINE:		
Telefon (043) 55 599		
e-post: kadri@kea.ee, riina@kea.ee		
KEA Erakooli Viljandi Õppekeskus Lossi 15 VILJANDI		
www.kea.ee		

AJALLOORADADELT

Enne sõda Olustveres

Algus eelmises Leoles

Mida siis konkreetselt õpetati.

Üldained: keemia, füüsika, botaanika, zooloogia, saksa keel, eesti keel ja kirjandus.

Eriained: taimekasvatuse, loomakasvatuse, piimanduse, hobusekasvatuse, ökonoomika-raamatupidamine, ühistegevus, ehitustehnika, maaparandus, veterinaaria ja rahvateravishoid, aiandus, mesindus, metsandus, riigikaitse.

Loengud olid väga sisukad - õpikuid peaaegu ei olnud. Tunnis saadud tuumale tuli omal jõul liha ümber koguda ja seda nii raamatukogu kui perioodika varal.

1. maist algas suvine praktikumide aeg. Algus hommikul kell 5.00 ja lõpp õhtul kell 20.00. Kaks vaheaega: keskhommik ja lõuna. 11 tundi tööaega. Samal ajal oli mõisatöölise tööpäev vaid 10 tundi pikk: 6.00 kuni 19.00 ühe kolme tunnise vaheajaga. Ei mäleta, et sellega oleks olnud

probleeme.

1. juulist kuni 15. augustini suvine koolivaheaeg, 15. augustist kuni 1. septembrini praktikumid.

Ja siis uus õppeaasta. Teine klass. Uus klassiruum, uus tunnikava.

Kõik kulges kavandatult ja ootuspäraselt kuni 29. septembrini 1939, mil õpetaja Martin Juurik tuli päeva esimesse tundi ülimalt kurva tõsise näoga ja teatas, et eile õhtul kirjutati Moskvast alla Eesti ja Nõukogude Liidu vaheline vastastikuse abistamise leping, mis sunnib meid andma Punaarmee käsutusse hulga sõjaväebaase Saaremaal, Hiiumaal, Paldiskis, Kuusikul ja mujal. "Sellega kallid poisid: vabadus meil veel on, aga iseseisvust meil enam ei ole!" Pikk ja sügav vaikus haaras klassi.

Järgnev toimus nagu poleks midagi juhtunud. Aga nii õppimisel kui õpetamisel oli kadunud nende endine sära ja ka ehul üldse, sest eesmärk oli ähmastunud. Seda kuni 1940. aasta juunipöördeni.

Sealt edasi tuli õpetajatel ja õpilastel väga palju tegeleda kõrvalisega nagu loosungite maalimisega, punanurkade kujundamisega, miitintugel käimisega jne. Koolireform tõi

uue tunnikava, mis lõi lõplikult segi meie lootused saada välispraktikale, saada haritud taluperemeheks. Ehkki kool püüdis veel midagi päästa, kuid maksis selle eest ka ränka hinda. Mahalaskmised, arreteerimised, küüditamine ja sealt edasi juba sõda.

1920-1940 said tuule tiibadesse 350 poissi, kelledele Olustvere vaim oli andnud tugeva stardi.

Kui ma pea kuus aastat hiljem, 1945. aasta suvel, kohtusin Viljandi vanglase koridoris juhuslikult õpetaja Martin Juurikuga, meenusid mulle kohe tema sõnad iseseisvuse ja vabaduse asjus. Rääkida me ei saanud, sest olime erinevates kambrites.

Õpetaja Martin Juurik, koolijuhatajad Leonhard Loko ja Villem Männik ei tulnudki Siberi süga-

Poisid gaasikaitse õppusel

FOTO: erakogust

vustest tagasi, küll aga õpetaja Peeter Aavik.

Harry Erm
XXI lend

REISIKIRI

Kuidas ma
Austraalias
käisin

Algus juuni Leoles

See hiinlane oli kuulnud, et räägime Heikkiga mingis võõras keeles. Kui ta sai teada, et olen Euroopast, tahtis koos pilti teha. Ja siis läks lahti! Peaaegu kogu nende turismigrupp võttis järjekorda ja pildistasid end koos minuga.

Kui ükskord pääsesin, oli minu "punakuuline" sõdurpoiss läinud. Ju ta nägi, et pole seal enam midagi teha. Nii kahju!

19.01.2002

Käisin täna üksi "SAFEWAY" marketis. Meie majast oli sinna umbes 20 minutit kõndimist. Läksin ja jätsin hoolega kõik tänavanimed meelde, et hiljem oskaksin tagasi tulla. Veetsin marketis kaks tundi, sest see on nii suur, et vähema ajaga ei jõuagi seal midagi näha.

Täna on nii palav! Ilmateade lubas +33°C. Tahaks vette! Nina on mul juba põlenud ja nahk tuleb maha. Heikki lubas mind basseini ujuma

viia, sest muud veekogu läheduses ei ole. Kell kolm sõidame linnabasseini ja kell viis tuleb Heikki mulle järele. Kaks tundi mõnusas vees sulistada on päris kosutav.

Õhtul ootab ees asjade pakkimine. Sõidame nädalaks ära - reisile mööda Victoriaosariiki.

Õhtusöögiks on pannil praetud kartulid. Meie jaoks nii tavaline, aga Heikki ütles, et pole neid nii ammu söönud. Tema toiduks on põhiliselt valmiseine, mida ta mikrolaineahjus soojendab. Kuulasin, et on hõõs ja ilmatedet. Lubati veel kuumemat ilma: +34°C ja +36°C. Rääkisime Heikkiga, et vaesed kodused lödisevad, aga mina käin ujumas. Kahju kõigist, kes peavad praegu Eestis külmetama!

20.01.2002

Pühapäev. Alustame sõitu kell 11 hommikul. Ilm on väga palav, aga pilves. Kõigepealt viime Maxi (see on meie koer) Heikki tütre Christini juurde. Tal endal on viis puudlit. Üks hall ja ülejäänud valged. Christinil on firma, mis tegeleb koerte pügamise, kammimise ja pesemisega. Chris hoiatas mind päikese eest, mis on praegusel aastaajal väga kahjulik. Elades aastaid rannikul, sai Chris nahavähi. Nüüd käib ta aastas kaks korda lõikamas kasvaja, mis tekivad päikesest. Iga kord, kui ta välja läheb, peab endale kreemi peale

panema. Isegi siis, kui viib pesu õue kuivama.

Bendigo linn. Selle keskel kena järv nimega Weeroon. See on pärismaalaste pandud nimi. Linnarahvas käib puhkepäevadel järve ääres jalutamas ja pikniku pidamas. Väljas käiakse peredega ja hea on vaadata, kuidas vanemad oma laste eest hoolitsevad ja nendega pidevalt tegelevad.

Filmisin suurt autot - "trucki". Sellised meie teedel ei sõida! Kui lõpetasin, tuli minu juurde autojuht. Ta oli väga tõsine ja ütles midagi. Ma ei saanud hästi aru, aga tundus et ta noomis mind. Et oleksin pidanud luba küsima või vähemalt "aitäh" ütleva filmimise eest. Ma päris ehmusin. Ei osanud midagi vastata. Heikki päästis mu, seletades autojuhile, et olen Euroopast ja ei räägi inglise keelt. Autojuht vabandas ja ütles, et tahtis mind ainult narrida ja nalja teha. See kukkus aga haledalt läbi. Et kõike heastada, tõstis ta mind autosse. Näitas ja seletas kõike pikalt ja laialt. Auto sisemus oli päris võimas. Huvasti jätsime juba päris sõpradena.

Suundume Echucasse. See on vana kullakaevajate linn. Sellest voolab läbi Murray jõgi. Vanasti olid sellel jõel suured üleujutused. Vesi võis tõusta kuni kolm korda, s.o kuni 35 m. Sadam on ehitatud kolmekordsena.

Iga kord, kui vesi ujutab üle alumise korruse, saab järgmiselt laeva peale. Jõel sõidavad tänase niisuu red aurulaevad, mida ajab ringi vesiratas. Kui neid laevu nägin, tuli mulle meelde üks vana film, mida TV-s näidati. Selle pealkiri oli vist "Kõik jõed voolavad".

Üle jõe viib sild, mis lahutab kahte linna. Ühele poole jääb Echuca ja teisele poole Moama.

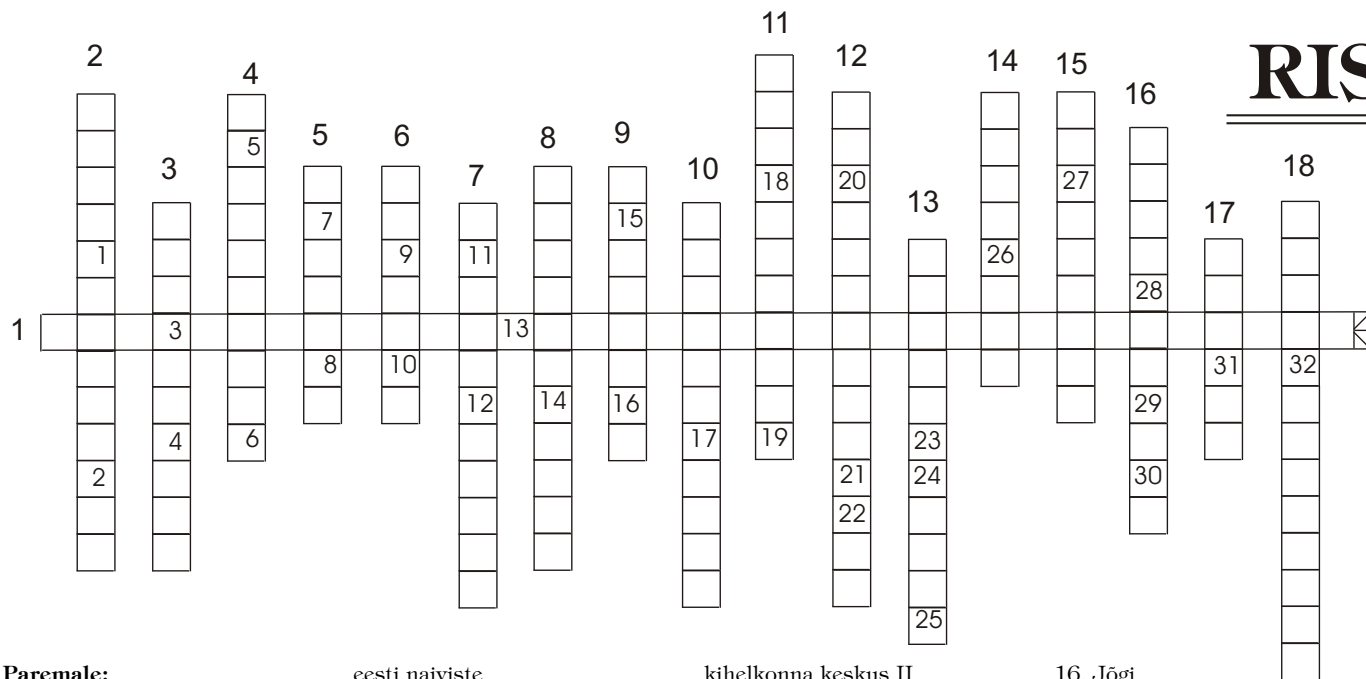
Sõidame läbi ühest Austraalia suuremast golfklubist nimega "Rich River". Golf on kogu Austraalias väga populaarne. Igas väikeses linnas võib kohata golfiklubi.

Õöbime motellis. Meie toas on kaks voodit, üks suur ja lai, teine väiksem. Vaidleme Heikkiga, kes millises voodis magab. Lõpuks jõuame kokkuleppele, et ühel ööl magan mina suures voodis ja järgmisel ööl väikeses.

Motelli õues on suur bassein koos mullivanniga. Vesi on nii helesinine, et lausa kutsub ujuma. Läksin basseini ja minu pettumus oli suur: vesi on soe nagu vannis ja nii soolane. Kloori on ka päris kõvasti pandud. Aga pärast pikka autosõitu on hea seegi.

Homme ootab ees reis läbi viinamarja-istanduste...

Marika Moorats
Järgneb

Paremale:

1. Heimastilis hoone, osa Olustvere mõisa ansamblist

Alla:

2. Sakala kõrgustiku põhjaosa kõrgeim tipp
3. Suure-Jaani kiriku kunagine köster, Viljandi Põllumeeste Seltsi üks asutajaid
4. Kunagine Suure-Jaani algkooli juhataja, üks tuntumaid

eesti naiviste

5. 1909. aastal asutatud haridusselts

6. Lasteaed

7. Küla

8. Tänav Suure-Jaanis

9. Eesti helilooja, rohkem kui 300 koorilaulu, 140 soolalaulu ja 130 klaveripala autor

10. Küla

11. Sakalamaa põhjaosa

kihelkonna keskus II

aastatuhande alguses m.a.j

12. Suure-Jaanis 24. juunil 1926. a avatud mälestussamba skulptuuri autor

13. Kunagi von Bock'idele kuulunud mõis

14. Järv, mis saanud oma nime ühe kooli direktori nime järgi

15. Eesti helilooja, 5 sümfoonia, vokaalsümfooniliste teoste ja orelimuusika autor

16. Jõgi

17. 1925. aastal asutatud spordiselts, mille liikmed tegelesid peamiselt kergejõustiku ja jalgpalliga

18. Küla

VASTUSE saate ruutudest numbritega 3, 1, 5, 31, 26, 2, 12, 30, 21, 10, 6, 13, 7, 8, 9, 19, 14, 11, 18, 22, 15, 29, 16, 17, 20, 25, 27, 32, 23, 24, 4, 28.

RISTSÕNA

Ristsõna jõuab meie lehe lugejate ette teist korda. Seekord loositakse õigesti vastanute vahel välja auhind: võitja saab välja ühe kolmest vabapääsmest Suure-Jaani kultuurimaja üritustele. Üritusteks on detsembri algul toimuv Päkapiikumaa, vabalt valitud (kuni selle hooaja lõpuni) diskoõhtu, "Salong ja muusika" kontsert. Vabapääse on nimeline.

Vastuseid ootame hiljemalt 20. septembriks Suure-Jaani linnavalitussusse. Postiaadress: Leole ristsõna, Suure-Jaani Linnavalitsus, Lembitu pst 42, 71502, Suure-Jaani. Vastuse võite ka isiklikult kohale tuua või linnavalitsuse esimesel korrusel asuvasse postkasti lasta.

Ärge unustage vastuse juurde oma nime ja kontaktandmeid märkimast, et saaksime teiega loosiõnne naeratamise korral ühendust võtta.

Olgu veel märgitud, et lahendusi tuleks ristsõnale otsida Suure-Jaani-Olustvere piirkonnast.

Edukat lahendamist!

KOOMIKS

JOONISTANUD: Priit Ois

Mart Saar 120

juubeliüritused

Hüpassaares ja
Suure-Jaanis

Hüpassaare laulupäev

8. septembril 2002

algusega kell 11.00

Kavas:

11.00 - 13.15 Proovid Hüpassaares
13.00 - 13.30 Vardo Rumesseni kontsert
Mart Saare klaveriprelüüdid
14.00 **Laulupidu**
Osalevad vabariigi nais-, mees-, sega-
ja kammerkoorid
16.30 Mälestushetk
Suure-Jaani kalmistul
17.00 **Valikkooride kontsert**
Suure-Jaani kirikus

Ühistransport

väljub Viljandist Vabaduse platsilt kell 12.00,
läbib Olustvere, Suure-Jaani,

Laupäeval, 21. septembril,
algusega kell 14.00
meenutame Lõhavere linnamäel
Madisepäeva lahingut
rüütlite võitlusega

Jälgige reklaami!

Tänuavaldused

Seltsing "Kukupai"
tänap

Suure-Jaani Linnavalitsust ja
Suure-Jaani Vallavalitsust
toetuse eest

ekskursiooni korraldamisel Sigastesse

Suure-Jaani kultuurimaja

TÄNAB

kõiki abilisi, kes aitasid
42. Järvepidu
läbi viia

Teated

Suure-Jaani vallal on välja andmata tänavune
vallapreemia väärrika panuse eest valla kultuuri-,
spordi- või hariduselus. Vallavalitsuses oodatakse
16. septembrini kodanike ettepanekuid
kandidaatide leidmiseks.

Suure-Jaani kultuurimaja otsib algavaks
kütteperioodiks kütjat. Informatsioon telefonidel
(043) 71 386 ja 051 85 151.

Tääksi võimla ootab spordihuviliste gruppe
treeningaegu kokku leppima.
Telefonid (043) 77 374 või 056 611 428. Mare Luht.

Fotograaf Jaanus Siim teeb Suure-Jaanis, Kõleri tn
3 ateljeefotosid dokumentipildist perepildini.
Eelnev kokkulepe telefonidel (043) 72 001 või
051 78 704

Pärsti Vallavalitsus
müüb avalikul kirjalikul enampakkumisel
Olustvere vallas Kuhjaveri külas

Muhu majavalduse (asustamata vallasvara),
mille koosseisus on elamu-majandushoone
kasulikku pinda 230,2m², selles eluruumide
pinda 113,4m² ja elamu-majandushoone
kasulikku pinda 77,6m².

Alghind 16300 krooni. Osavõtumaks
100 krooni, tagatisraha 1630 krooni.

Osavõtumaks ja tagatisraha tasuda
vallavalitsuse arvelduskontole
10302005447000 (või tagatisraha kohta
esitada panga garantiikiri).

Pakkumised esitada hiljemalt
23. septembril 2002. a kell 9.00
kinnises ümbrikus märgusõna "MUHU" all
aadressil Pärsti Vallavalitsus, Jämejala, Pärsti
vald, 71024, Viljandimaa.

Enampakkumise tingimustega
ning korteri ja hoonete inventariseerimise
plaanidega on võimalik tutvuda vallamajas
toas nr 8 tööpäevadel kell 9 - 12.

Suure-Jaani vald müüb

celläbirääkimistega enampakkumisel
alljärgnevad temale kuuluvad varad:
Sürgavere keskasula **katlamaja** (endine
elektroodkatlamaja).

Kustu majavalduse, mis asub Jälevere külas.
Päraküla **katlamaja**, mis asub Päraküla
külas.

Kaarhall-lao, mis asub Päraküla külas.
Pakkumise avalduste esitamise tähtaeg on
16.09.2002.a kell 14.00.

Info: Suure-Jaani Vallavalitsus, Nurme t 5,
Suure-Jaani,
telefonid (043) 55 431 ja 052 82 910,
e-post: mart@vald.s-jaani.ee

Kõigile teadmishimulistele
edukat
alanud kooliaastat!

**Õnnitleme
lapse sünni puhul!**

Eret Kuldkepal sündis 01.08.2002
tütar **Kristel**

Kaja ja Villu Kalmul sündis 24.08.2002
poeg **Kalev**

Kairi ja Madis Ritsonil sündis 25.08.2002
tütar **Helena**

15. septembril kell 11.00
toimuvad Suure-Jaani staadionil
**raskusheite võistlus (12,5 kg) ja
petanque seeriavõistluse**
viimane etapp

OÜ LANDEKER OSTAB

kasvavat metsa ja metsamaad
hind kuni 60 000 EEK/ha

Tasu kohe!

Telefonid 051 79 866, 051 10 415
Faks (0) 633 5576

ÕNNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

SUURE-JAANI LINN

JÜRI KIMMEL	26.09.1915	87
JAAN JÄRVE	02.09.1918	84
ANNA LEESMÄE	20.09.1918	84
LIISA KIMMEL	30.09.1918	84
ELLEN LAUK	30.09.1919	83
LEIDA GRIŠAN	20.09.1921	81
KATERINA SÕUKAND	17.09.1922	80
ELFRIDE-VALVE JÜRNA	20.09.1922	80
VOLDEMAR VIRKUS	27.09.1927	75
EHA OJALOO	12.09.1932	70
ANDREI LELLO	21.09.1937	65
JAAN PELT	02.09.1942	60
JAAN TIRMANN	06.09.1942	60
VÄINO REISALU	19.09.1942	60
MATTI MAIDLAS	22.09.1952	50

SUURE-JAANI VALD

MARTA PAAS	13.09.1908	94
LIDIA KUUSK	10.09.1910	92
MATHILDE KAASIKU	02.09.1913	89
ELLA STIIM	17.09.1914	88
LINDA VALDMAA	26.09.1916	86
OLGA KIVI	28.09.1916	86
ANETE ORAV	29.09.1916	86
ARMANDA MOTRITŠ	30.09.1916	86
VILMA JÜRIADO	11.09.1921	81
VLADIMIR SERMAN	14.09.1922	80
VILJA TIKK	04.09.1932	70
HELLE SOVA	22.09.1932	70
ANTS KALLASTE	01.09.1942	60
LEIDA MIHHAILOVA	04.09.1942	60
ENN SÄÄSK	07.09.1942	60
VAIKE HOMMIK	22.09.1942	60
SILVI REHATŠEVA	03.09.1947	55
MARE MÄNNIK	16.09.1947	55
JUHAN KÖHLER	21.09.1947	55
TIIT VELDEMANN	27.09.1947	55

OLUSTVERE VALD

LIDIA KIVISILD	18.09.1912	90
ANETA LUIK	12.09.1921	81
OLGA HAJANEN	24.09.1922	80
SILVI RINK	20.09.1927	75
LUDMILLA PETTINEN	01.09.1937	65
JAAN ROOSA	10.09.1937	65
LEHTE EHALA	06.09.1942	60
HELLE KIMMEL	23.09.1942	60
ELMO VAINOLA	24.09.1947	55
ANNELI HAJANEN	03.09.1952	50
JAAN HANSEN	10.09.1952	50
PEETER MIKSON	17.09.1952	50

† **Mälestame**

VIKTOR GRIGORJEV	20.02.1934 - 03.08.2002
ILMAR TAKK	11.01.1935 - 04.08.2002
HEINO LILLEMÄE	01.07.1931 - 05.08.2002
SELMA KÄÄR	08.03.1906 - 06.08.2002
HARRY PAIMLA	04.05.1933 - 10.08.2002
MARE TREIAL	11.06.1949 - 10.08.2002

e-post: leole@vald.s-jaani.ee
http://www.suure-jaani.ee/leole
Reklaamkuulutuse hind:
Firmal 150.- krooni,
eraisikul 15.- krooni.
Reklaami ootame kuni
1. kuupäevani.
Toimetusel on õigus artiklite
teksti redigeerida-lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 052 21 859
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel (043) 71 145 (tööl)
leili@suure-jaani.ee
Toimetaja-abi fotograaf
Jaanus Siim
tel (043) 72 001, 051 78 704
jaanus@suure-jaani.ee

Kontaktisikud:
Suure-Jaani Linnavalitsus
Aili Adamson tel (043) 71 145
faks (043) 71 271
suure-jaani@suure-jaani.ee
Suure-Jaani Vallavalitsus
Märt Perve tel (043) 55 431
faks (043) 55 439
mart@vald.s-jaani.ee

Olustvere Vallavalitsus
Silvi Raudmets tel (043) 74 266
faks (043) 74 389
olustverevv@alex.vil.ee
Suure-Jaani Gümnaasium
Reeda Sadam tel (043) 72 003,
052 02 343
faks (043) 72 050
reeda@sjg.edu.ee

Küljendus
Külliky Lohu
055 18 297
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
tel (077) 52 491
vali@estpak.ee

LEOLE Kolme omavalitsuse infoleht
ilmub 1 kord kuus